

Griffie Gemeente Westervoort

Technische vragen Commissievergadering R&F 12 mei

08. Afkoppelen hemelwater

Vraag CDA-fractie 1

Naar aanleiding van een stuk in de krant kwam er bij ons nog een vraag naar boven over het afkoppelen hemelwater.

Hieronder onze technische vraag:

1. In de media wordt gemeld dat met een geheel nieuwe methode wordt gewerkt om het hemelwater af te koppelen. Verschilt dit met de methode gebruikt op de parkeerplaats in Duiven bij de Action en zo ja, waarin verschilt de methode dan?
2. Is het budget in de programmabegroting voor 2026 deel van een grotere reserve voor vervanging riool? Zo, ja: hoe groot is die reserve?
3. Hoe ziet die vervanging er de komende 10 jaar uit en wat is het gemiddelde bedrag dat daar per jaar voor wordt gebruikt?
4. Hoe was dat vervangingsbudget tot 10 jaar terug gemiddeld per jaar?
5. Waarom is er ongebruikt budget? Zijn er bepaalde onderhoudswerkzaamheden niet doorgegaan? Zo, nee: waarom is er dan wel budget voor gereserveerd? Zo ja: staan die voor de komende tijd dan wel op de planning en is daar dan geld voor nodig dat nu voor het afkoppelen hemelwater wordt gebruikt?

Antwoorden

1. Bij het begin van het project werd aangenomen dat scheiden van hemelwater en vuilwater in het centrum niet mogelijk was. De bestaande hemelwaterafvoer (HWA) is niet toereikend voor het extra water wat afgevoerd moest worden. De aannemer heeft hiervoor een oplossing gevonden in het combineren van technieken.
In plaats van directe afvoer wordt regenwater eerst opgevangen in ondergrondse berging en onder parkeervakken (bijvoorbeeld met infiltratiekratten zoals Rockwool). Een deel van het water infiltreert lokaal in de bodem. Het resterende water wordt vertraagd afgevoerd. Bij extreme neerslag kan het overschot via een overstort op de hemelwaterafvoer worden geloosd. Omdat de capaciteit daarvan beperkt is, fungeert het vuilwaterriool uitsluitend als noodoverlaat in uitzonderlijke situaties. Deze combinatie maakt het mogelijk het hemelwater grotendeels gescheiden te verwerken.

Het is geen geheel nieuwe methode. Deze methode is ook gebruikt in Groessen en recenter bij het stationsgebied in Duiven.

2. Dit budget komt uit de rioolvoorziening waar momenteel circa 4 mln euro in zit. Deze voorziening dient voornamelijk als egalisatievoorziening om fluctuaties in het rioolheffing op te vangen.
3. Voor het jaar 2027 en 2028 staat respectievelijk 1.4 en 1.3 miljoen krediet in de boeken voor vervangingsinvesteringen in het riool. Deze bedragen zijn aanzienlijk hoger dan de afgelopen jaren zijn uitgegeven. Zoals aangegeven is de egalisatiereserve op dit moment 4 miljoen euro, hierdoor heeft de gemeente een flinke reserve opgebouwd om schommelingen in de rioolheffing op te vangen.
4. Dit is erg lastig exact te herleiden, maar kijkend in de boeken naar de investeringen uit die jaren, dan zaten er weinig grote investeringen tussen. Heilweg 1 miljoen en Mosterdhof 500.000 euro waren twee grote projecten in 10 jaar tijd die een dergelijk bedrag tot gevolg hadden. Voor de rest zaten er geen jaren tussen waar dergelijke bedragen uitgegeven zijn aan het riool.
5. Er zijn in het verleden vervangingen uitgesteld omdat bij nadere inspectie bleek dat het riool met beperkte maatregelen behouden kon blijven. Zoals bv in de Mosterdhof. Hierdoor houden we de kosten zo laag mogelijk.
Er staan voor 2030 nog twee straten gepland vanuit beheer. Hier wordt geld voor gereserveerd in het nieuwe watertakenplan dat nu opgesteld wordt. Hier wordt rekening mee gehouden in de voorziening.

Naar aanleiding van een stuk in de krant kwam er bij ons nog een vraag naar boven over het afkoppelen hemelwater.

Vragen CDA fractie 2:

1. Is het budget in de programmabegroting voor 2026 deel van een grotere reserve voor vervanging riool? Zo, ja: hoe groot is die reserve?
 - Dit budget komt uit de rioolvoorziening waar momenteel circa 4 mln euro in zit. Deze voorziening dient voornamelijk als egalisatievoorziening om fluctuaties in het rioolheffing op te vangen.
2. Hoe ziet die vervanging er de komende 10 jaar uit en wat is het gemiddelde bedrag dat daar per jaar voor wordt gebruikt
 - Voor het jaar 2027 en 2028 staat respectievelijk 1.4 en 1.3 miljoen krediet in de boeken voor vervangingsinvesteringen in het riool. Deze bedragen zijn aanzienlijk hoger dan de afgelopen jaren zijn uitgegeven. Zoals aangegeven is de egalisatiereserve op dit moment 4 miljoen euro, hierdoor heeft de gemeente een flinke reserve opgebouwd om schommelingen in de rioolheffing op te vangen.
3. Hoe was dat vervangingsbudget tot 10 jaar terug gemiddeld per jaar?

- Dit is erg lastig exact te herleiden, maar kijkend in de boeken naar de investeringen uit die jaren, dan zaten er weinig grote investeringen tussen. Heilweg 1 miljoen en Mosterdhof 500.000 euro waren twee grote projecten in 10 jaar tijd die een dergelijk bedrag tot gevolg hadden. Voor de rest zaten er geen jaren tussen waar dergelijke bedragen uitgegeven zijn aan het riool.
- 4. Waarom is er ongebruikt budget? Zijn er bepaalde onderhoudswerkzaamheden niet doorgegaan?
Er zijn in het verleden vervangingen uitgesteld omdat bij nadere inspectie bleek dat het riool met beperkte maatregelen behouden kon blijven. Zoals bv in de mosterdhof. Hierdoor houden we de kosten zo laag mogelijk.
- 5. Zo, nee: waarom is er dan wel budget voor gereserveerd? Zo ja: staan die voor de komende tijd dan wel op de planning en is daar dan geld voor nodig dat nu voor het afkoppelen hemelwater wordt gebruikt?
Er staan voor 2030 nog twee straten gepland vanuit beheer. Hier word geld voor gereserveerd in het nieuwe watertakenplan dat nu opgesteld wordt.

Vragen VVD-fractie

1. Welk probleem deed zich voor waardoor het afkoppelen niet direct in het plan kon worden meegenomen?
2. Is het mogelijk dit ook voor de overige ontwikkeling van het plein mee te nemen t.z.t.?

Antwoorden

1. Bij het begin van het project werd aangenomen dat scheiden van hemelwater en vuilwater in het centrum niet mogelijk was. De bestaande hemelwaterafvoer (HWA) is niet toereikend voor het extra water wat afgevoerd moest worden. De aannemer heeft hiervoor een oplossing gevonden door technieken te combineren.

In plaats van directe afvoer wordt regenwater eerst opgevangen in ondergrondse berging en onder parkeervakken (bijvoorbeeld met infiltratiekragen zoals Rockwool). Een deel van het water infiltreert lokaal in de bodem. Het resterende water wordt vertraagd afgevoerd. Bij extreme neerslag kan het overschot via een overstort op de hemelwaterafvoer worden geloosd. Omdat de capaciteit daarvan beperkt is, fungeert het vuilwaterriool uitsluitend als noodoverlaat in uitzonderlijke situaties. Deze combinatie maakt het mogelijk het hemelwater gescheiden te verwerken.

2. Met het toegekende krediet wordt voor de volledige **fase 1 van de openbare ruimte van het Centrumplan** (inclusief het plein en de Kerkstraat) een gescheiden rioolsysteem gerealiseerd. Deze delen worden dus afgekoppeld uitgevoerd. Bij de uitwerking van fase 2, het parkeerterrein voor de Albert Heijn, wordt dan gekeken wat daar haalbaar is.

Vragen D66-fractie

1. Is de hemelwateropvang in de huidige situatie in dit centrumgedeelte een knelpunt, zo ja, hoe vaak?
2. Waarom is afkoppeling van hemelwater in het initiële projectvoorstel niet meegenomen?

3. Als het om budgettaire redenen was, waarom is dat uitgangspunt dan nu losgelaten?
4. Welk knelpunt ontstaat er wanneer het regenwater niet wordt afgekoppeld en wat is daarvan de omvang in tijd, overlast en financiële schade?
5. Welke nieuwe technieken maken een buffering van hemelwater nu wel mogelijk?
6. Wij zien graag een financiële onderbouwing van het gevraagde krediet van € 700.000, -

Antwoorden

1. De hemelwateropvang is in de huidige situatie geen knelpunt, wel een risico. Met het veranderende klimaat wordt het risico groter op wateroverlast. Om te voorkomen dat er in de toekomst wateroverlast in het centrum ontstaat wordt er voorgesteld om af te koppelen. Daarnaast geldt vanuit landelijke regels dat we zorgvuldig moeten omgaan met afvalwater. Daarom is het belangrijk om schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden te houden en bij voorkeur lokaal te verwerken.
2. Bij het begin van het project werd aangenomen dat scheiden van hemelwater en vuilwater in het centrum niet mogelijk was. De bestaande hemelwaterafvoer (HWA) is niet toereikend voor het extra water wat afgevoerd moest worden. De aannemer heeft hiervoor een oplossing gevonden. Het regenwater komt eerst in ondergrondse berging onder de parkeervakken, vanuit hier infiltreert een deel in de bodem. Bij hevige of langdurige regenval gaat het teveel aan water alsnog naar het HWA. Omdat de capaciteit maar zeer beperkt is, is er ook een noodoverlaat op het vuilwatersysteem.
3. Het niet opnemen van afkoppeling in het initiële voorstel was geen budgettaire keuze. Destijds werd aangenomen dat afkoppelen technisch niet mogelijk was. Nu is gebleken dat er door een andere technische benadering wel een uitvoerbare oplossing is.
4. De eerstvolgende gelegenheid om af te koppelen is pas bij de volgende herinrichting of groot onderhoud aan de openbare ruimte. Dit leidt dan opnieuw tot grote overlast in het centrum. Door klimaatverandering wordt de kans aanzienlijk groter dat er een bui gaat vallen die groter is dan het huidige systeem aan kan. Het gevolg hiervan is dat winkels en gebouwen onder water komen te staan. De tijd is afhankelijk van de duur van de bui maar al bij een korte heftige bui is het voor te stellen dat een winkel 1 a 2 dagen niet open kan. De financiële schade kan hangt af van de inrichting maar loopt al snel richting de duizenden euro's per woning of gebouw.
5. Aan het begin van het project is onderzocht of een gescheiden systeem hier zou passen. Dit werd als niet haalbaar gezien vanwege de beperkte afvoercapaciteit van het HWA buiten het plan. Door een combinatie te maken van bufferen in Rockwool en een overstort op het vuilwatersysteem bij hele heftige regenval is een oplossing gevonden. Daardoor is het nu mogelijk om het regenwater apart af te voeren.
6. In het centrum wordt voor 300 strekkende meter aan riolering afgekoppeld. Voor het afkoppelen van regenwater wordt gerekend met een bedrag tot € 2.500 per strekkende meter voor het afkoppelen van regenwater. Dit komt uit op een totaal van € 750.000.

Daarnaast heeft de aannemer een raming gemaakt voor het bedrag dat nodig is voor realisatie van het uitvoeringsontwerp. Daaruit bleek dat er een bedrag van € 700.000 nodig was. De grootste kostendrager voor het afkoppelen is het maken van voldoende berging om piekbuien op te kunnen vangen.